

FIZIKALNA MERJENJA II

PREDMET JE NAMENJEN POUČEVANJU

- INTERAKCIJE IONIZIRAJOČEGA SEVANJA S SNOVJO;
- PRINCIPOV DELOVANJA IN VRST DETEKTORJEV IONIZIRAJOČEGA SEVANJA;
- UPORABE LE-TEH;
- VIROV INOZIR. SEVANJA;
- ZAŠČITE PRED LE-TEM.

FIZIKALNA MERJENJA II → MERITVE IONIZIRAJOČEGA SEVANJA?

TE VRSTE DETEKTORJEV NAJDemo NA MARSIKATEREM PODROČJU DELA IN VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA

DIMNI DETEKTOR (JAVLJALEC POŽARA)

IONIZACIJSKA CELICA Z IZVOROM ^{241}Am

FIZIKALNA MERJENJA II

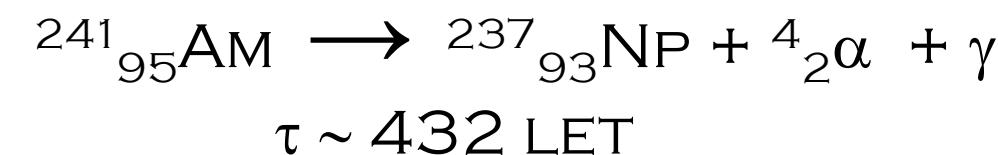
PREDMET JE NAMENJEN POUČEVANJU

- INTERAKCIJE IONIZIRAJOČEGA SEVANJA S SNOVJO;
- PRINCIPOV DELOVANJA IN VRST DETEKTORJEV IONIZIRAJOČEGA SEVANJA;
- UPORABE LE-TEH;
- VIROV INOZIR. SEVANJA;
- ZAŠČITE PRED LE-TEM.

DIMNI DETEKTOR (JAVLJALEC POŽARA)

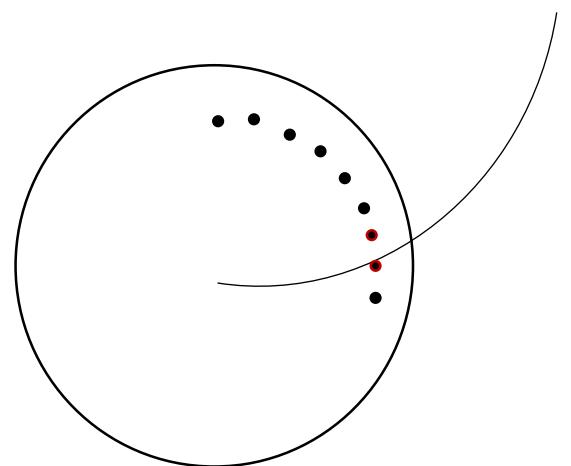
FIZIKALNA MERJENJA II → MERITVE IONIZIRAJOČEGA SEVANJA?

TE VRSTE DETEKTORJEV NAJDIMO NA MARSIKATEREM PODROČJU DELA IN VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA

DETEKTORJI IONIZIRAJOČEGA SEVANJA

- VELIKO UPORAB V ZNANSTVENE NAMENE, PREDVSEM V JEDRSKI FIZIKI IN FIZIKI OSNOVNIH DELCEV;

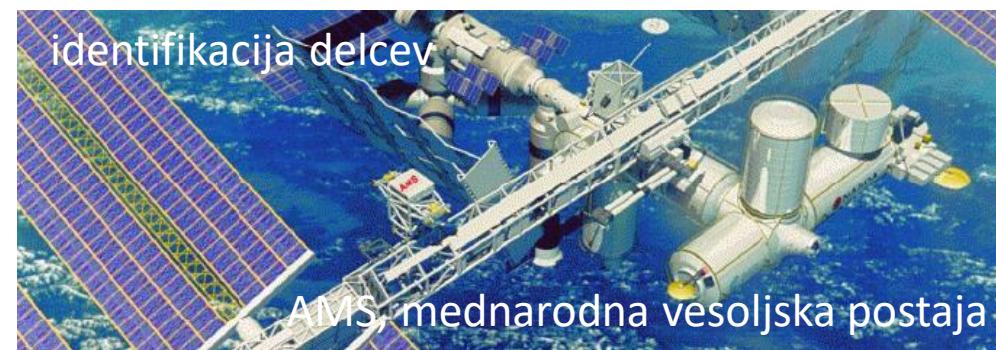
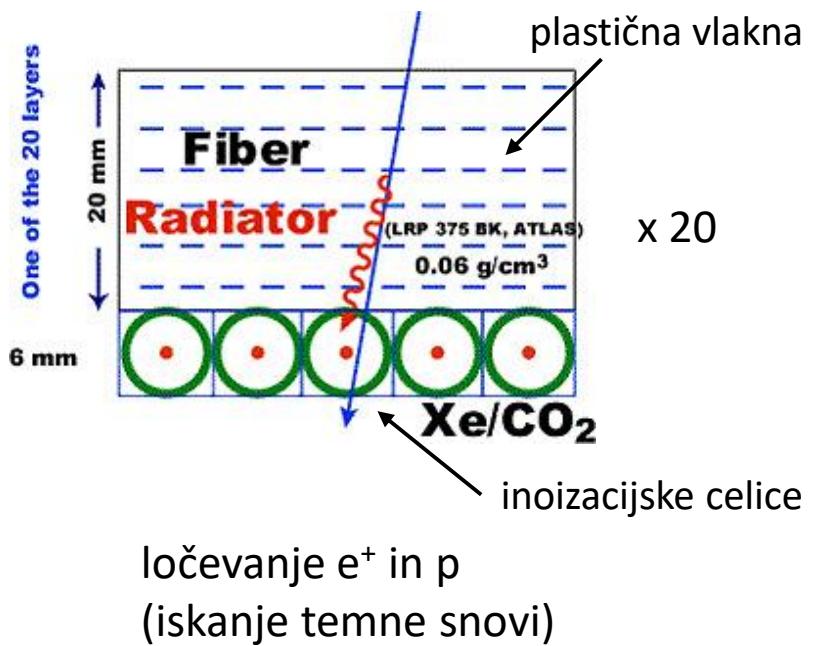

potovalna komora

Photo: SLAC, USA

DETEKTORJI IONIZIRAJOČEGA SEVANJA

- VELIKO UPORAB V ZNANSTVENE NAMENE, PREDVSEM V JEDRSKI FIZIKI IN FIZIKI OSNOVNIH DELCEV;

DETEKTORJI IONIZIRAJOČEGA SEVANJA

- VELIKO UPORAB V ZNANSTVENE NAMENE, PREDVSEM V JEDRSKI FIZIKI IN FIZIKI OSNOVNIH DELCEV;

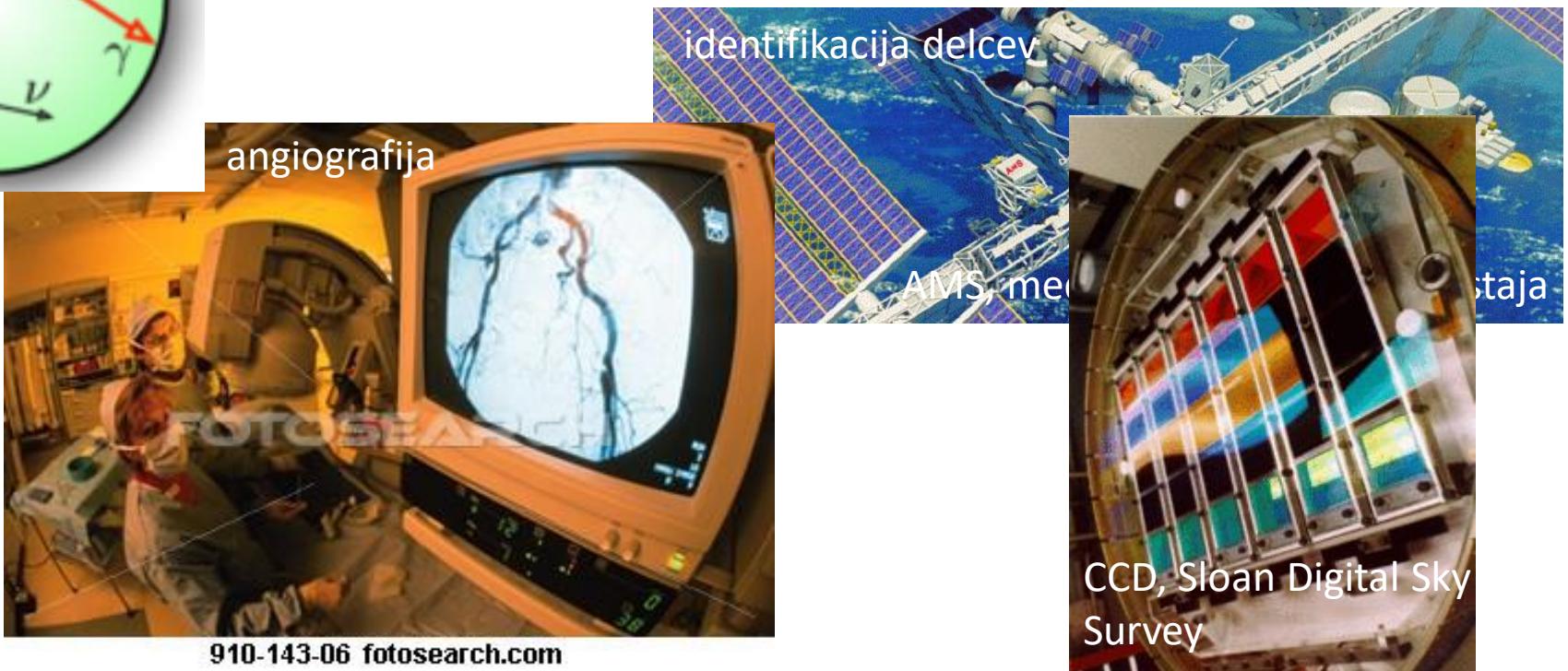
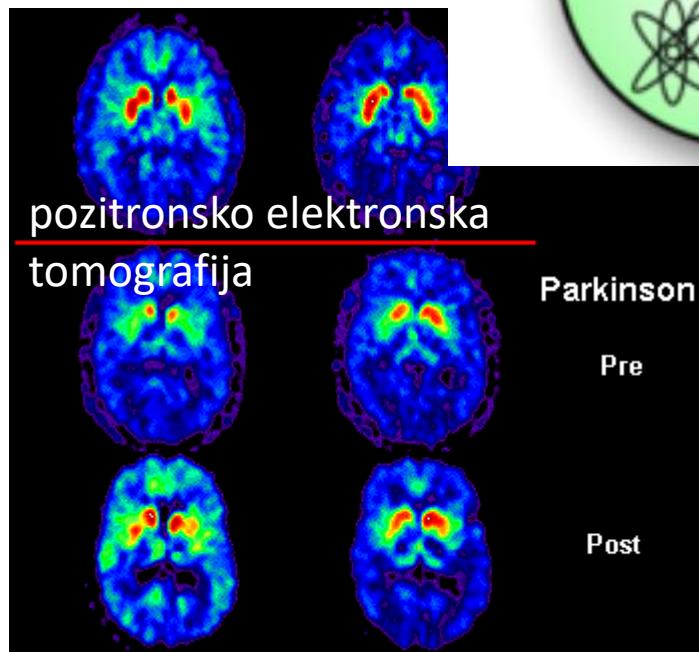

Photo: SLAC, USA

DETEKTORJI IONIZIRAJOČEGA SEVANJA

- VELIKO UPORAB V ZNANSTVENE NAMENE, PREDVSEM V JEDRSKI FIZIKI IN FIZIKI OSNOVNIH DELCEV;
- RAZŠIRJENA UPORABA V MEDICINSKI DIAGNOSTIKI

DETEKTORJI IONIZIRAJOČEGA SEVANJA

- VELIKO UPORAB V ZNANSTVENE NAMENE, PREDVSEM V JEDRSKI FIZIKI IN FIZIKI OSNOVNIH DELCEV;
- RAZŠIRJENA UPORABA V MEDICINSKI DIAGNOSTIKI
- DRUGA PODROČJA

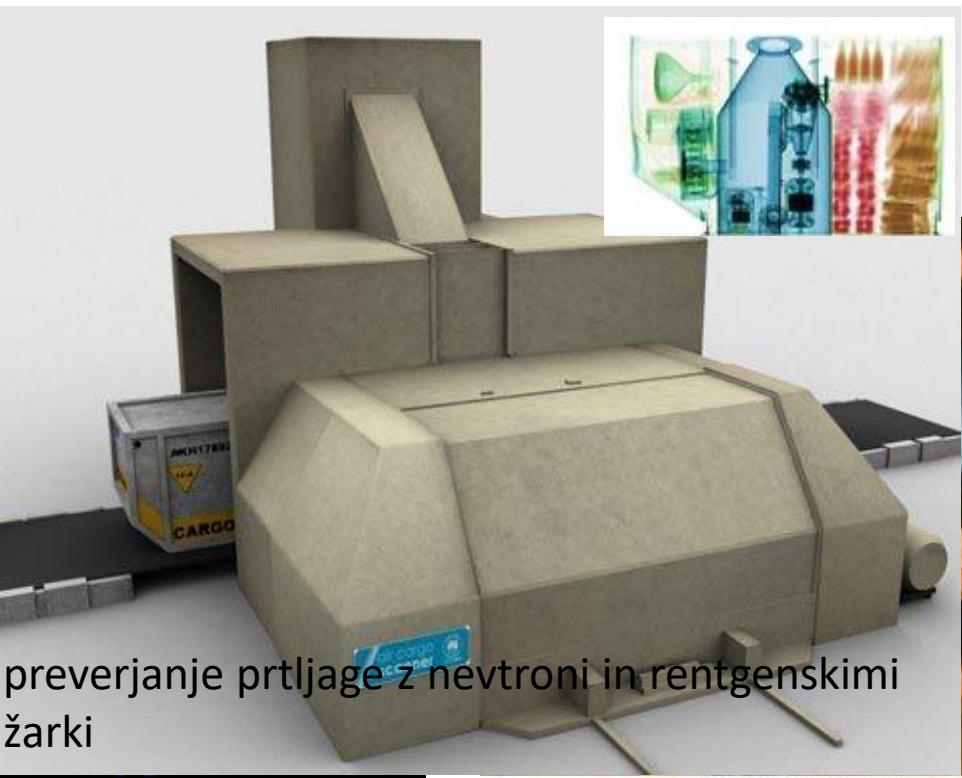
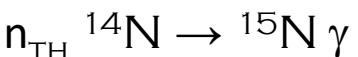
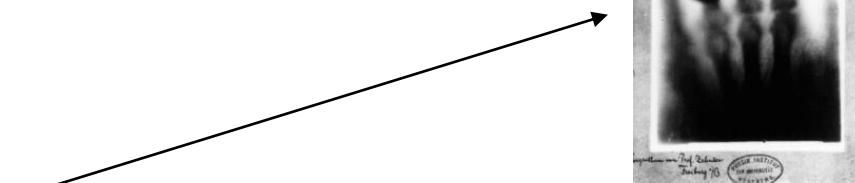

Photo: SLAC, USA

DETEKTORJI IONIZIRAJOČEGA SEVANJA

NEKAJ ZGODOVINE

1895: WILHELM RÖNTGEN, FOTOGRAFSKA PLOŠČA

1899: HENRI BECQUEREL, PIERRE IN MARIE SKŁODOWSKA CURIE, IONIZACIJSKA CELICA

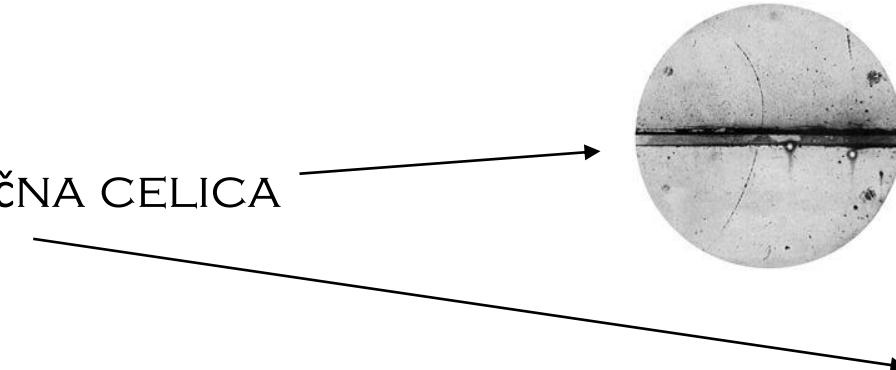
1903: WILLIAM CROOKES, SCINTILACIJE

1934: HARLEY IAMS, BERNARD SALZBERG, FOTOPOMNOŽEVALKA

ZA RAZVOJ NEKAJ NOBELOVIH NAGRAD

1927: CHARLES WILSON, ARTHUR COMPTON, MEGLIČNA CELICA

1948: PATRIC BLACKETT, RAZVOJ MEGLIČNE CELICE

DETEKTORJI IONIZIRAJOČEGA SEVANJA

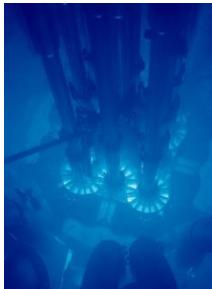
NEKAJ ZGODOVINE

1895: WILHELM RÖNTGEN, FOTOGRAFSKA PLOŠČA

1899: HENRI BECQUEREL, PIERRE IN MARIE SKŁODOWSKA CURIE, IONIZACIJSKA CELICA

1903: WILLIAM CROOKES, SCINTILACIJE

1934: HARLEY IAMS, BERNARD SALZBERG, FOTOPOMNOŽEVALKA

ZA RAZVOJ NEKAJ NOBELOVIH NAGRAD

1927: CHARLES WILSON, ARTHUR COMPTON, MEGLIČNA CELICA

1948: PATRIC BLACKETT, RAZVOJ MEGLIČNE CELICE

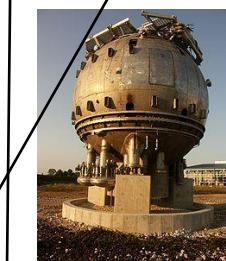
1950: CECIL POWELL, FOTOGRAFSKE METODE DETEKCIJE JEDRSKIH PROCESOV

1953: PAVEL ČERENKOV, ILJA FRANK, IGOR TAMM, ČERENKOVO SEVANJE

1960: DONALD GLASER, MEHURČNA CELICA

1992: GEORGES CHARPAK, VEČIČNA PROPORACIONALNA KOMORA

2009: WILLARD BOYLE, GEORGE SMITH, CCD

DETEKTORJI IONIZIRAJOČEGA SEVANJA

NEKAJ ZGODOVINE

1895: WILHELM RÖNTGEN, FOTOGRAFSKA PLOŠČA

1899: HENRI BECQUEREL, PIERRE IN MARIE SKŁODOWSKA CURIE, IONIZACIJSKA CELICA

1903: WILLIAM CROOKES, SCINTILACIJE

1934: HARLEY IAMS, BERNARD SALZBERG, FOTOPOMNOŽEVALKA

ZA RAZVOJ NEKAJ NOBELOVIH NAGRAD

1927: CHARLES WILSON, ARTHUR COMPTON, MEGLIČNA CELICA

1948: PATRICK BLACKETT, RAZVOJ MEGLIČNE CELICE

1950: CECIL POWELL, FOTOGRAFSKE METODE DETEKCIJE JEDRSKIH PROCESOV

1953: PAVEL ČERENKOV, ILJA FRANK, IGOR TAMM, ČERENKOVO SEVANJE

1960: DONALD GLASER, MEHURČNA CELICA

1992: GEORGES CHARPAK, VEČŽIČNA PROPORACIONALNA KOMORA

2009: WILLARD BOYLE, GEORGE SMITH, CCD

TRDNA SNOV

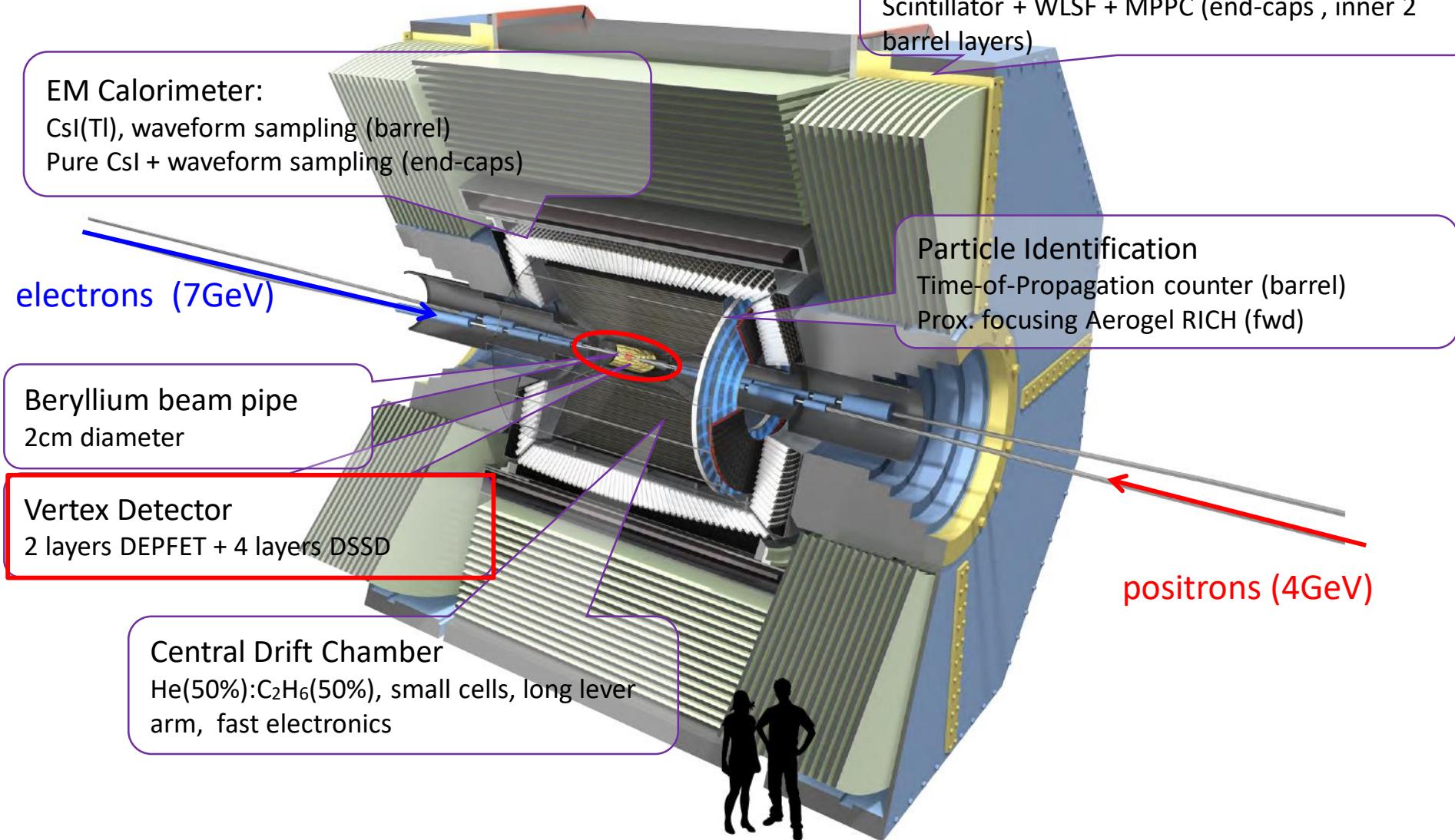
PLIN

PLIN+ELEK. POLJE

POLPREVODNIKI

DETEKTORJI IONIZIRAJOČEGA SEVANJA

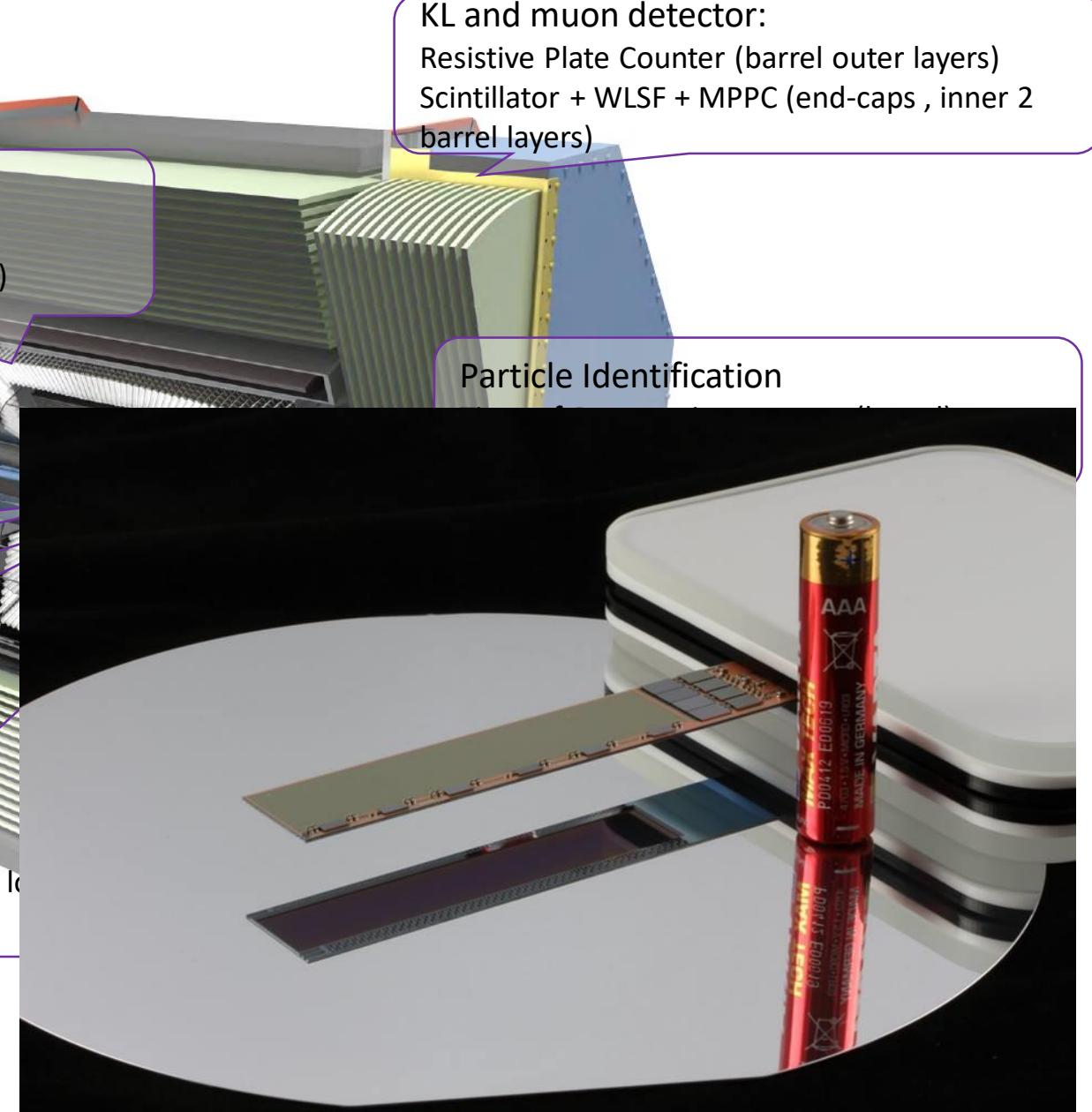
PRIMER SODOBNEGA DETEKTORJA

DETEKTORJI IONIZIRAJOČEGA SEVANJA PRIMER SODOBNEGA DETEKTORJA

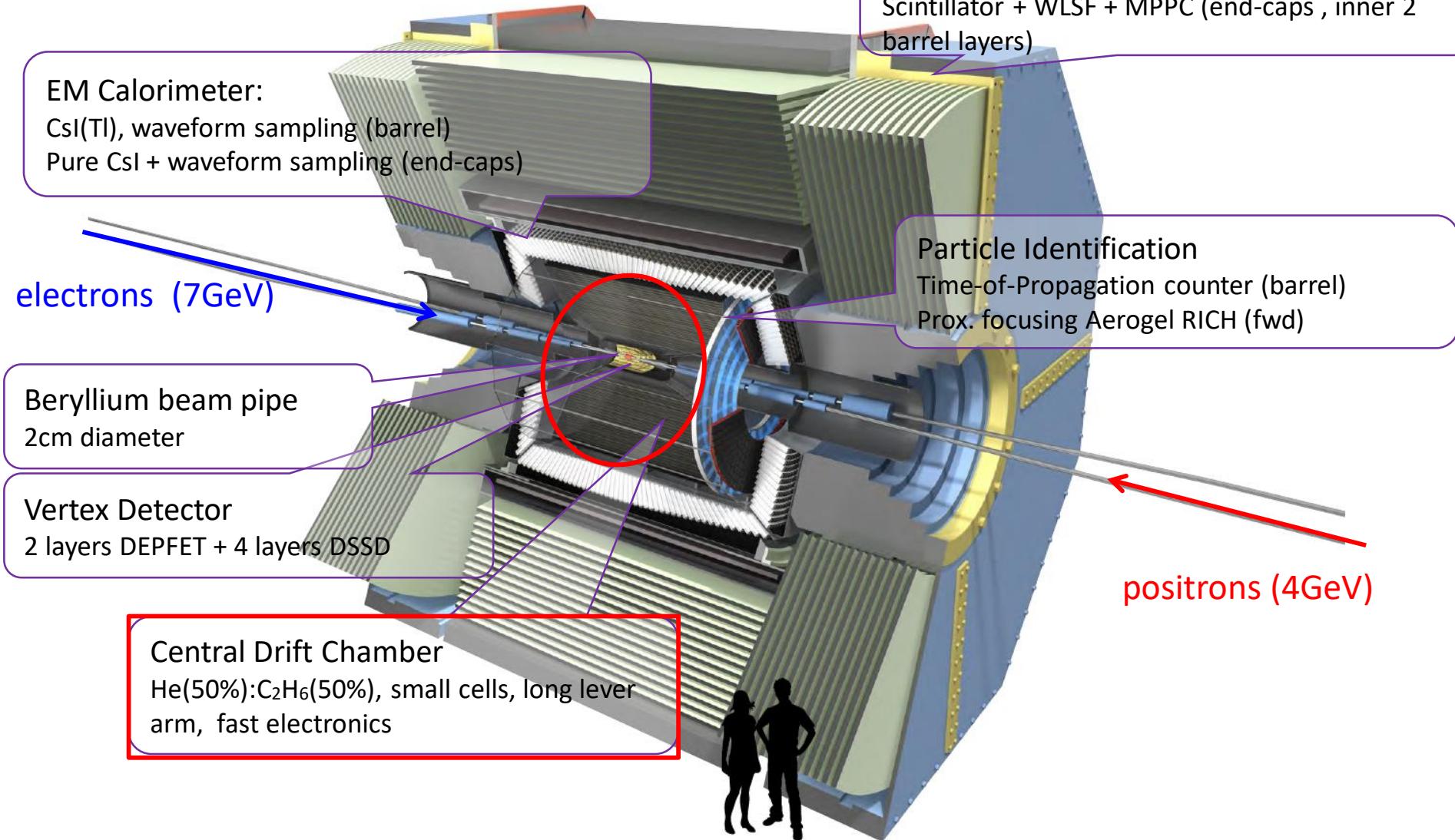

Central Drift Chamber
He(50%):C₂H₆(50%), small cells, low
arm, fast electronics

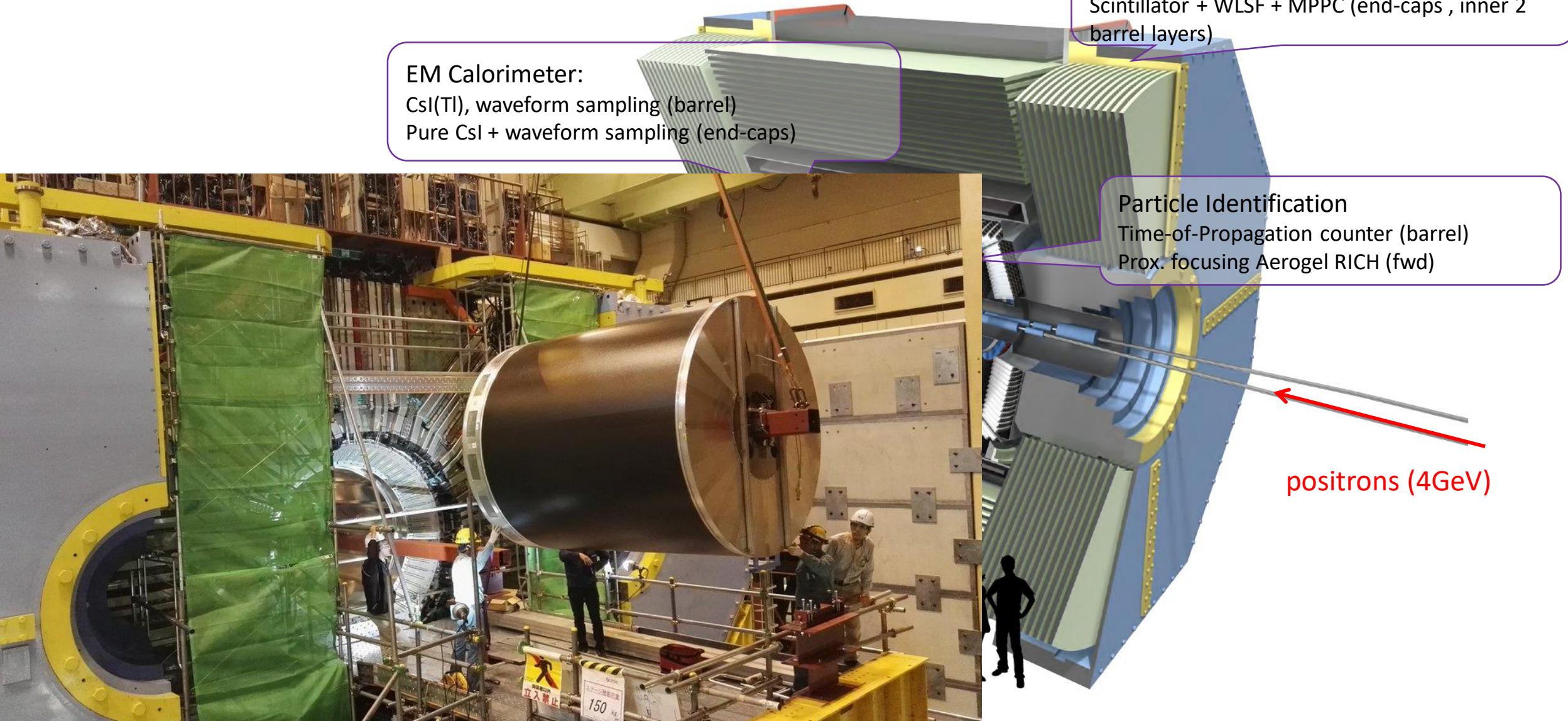
DETETORJI IONIZIRAJOČEGA SEVANJA

PRIMER SODOBNEGA DETEKTORJA

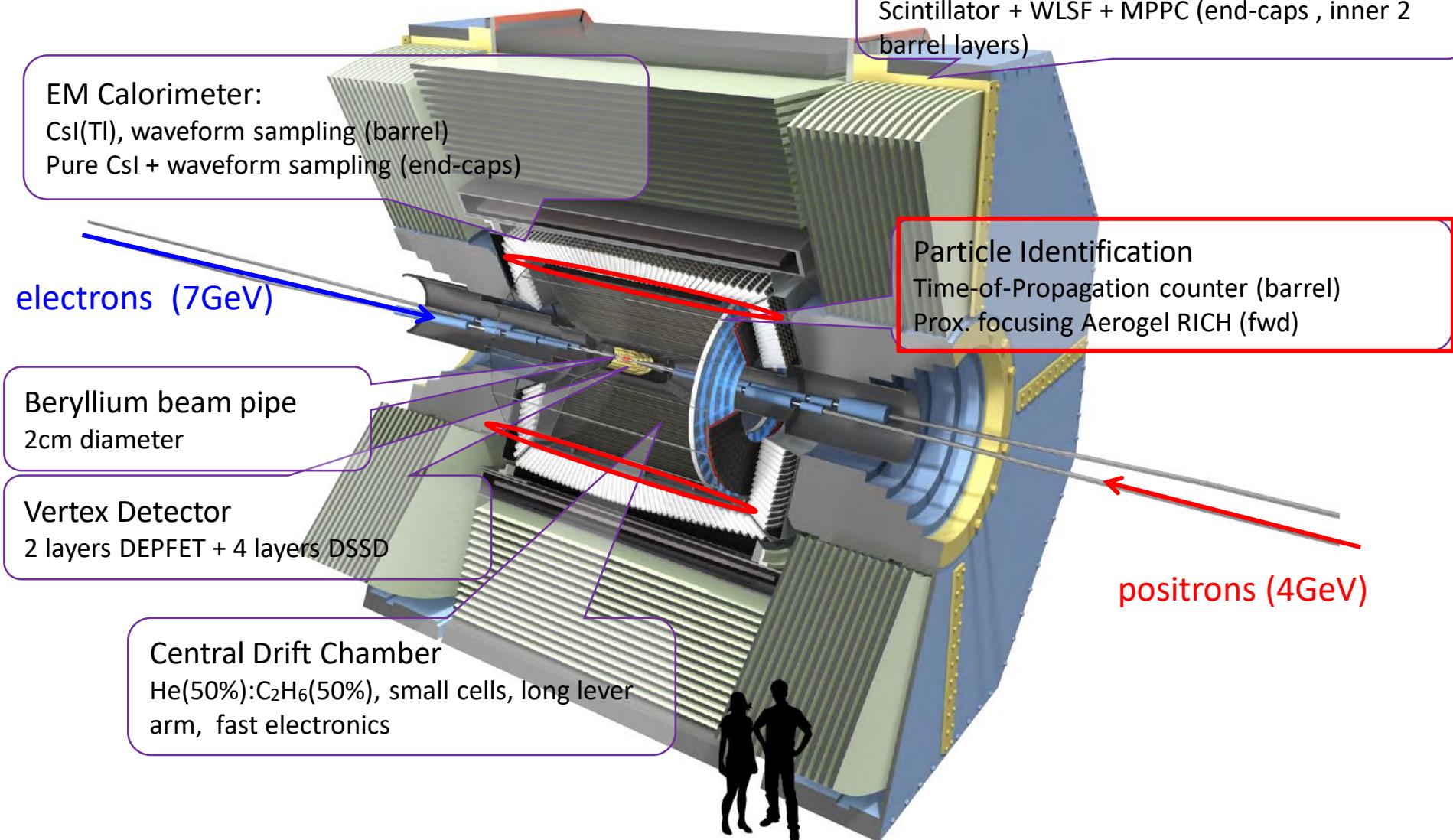
DETEKTORJI IONIZIRAJOČEGA SEVANJA

PRIMER SODOBNEGA DETEKTORJA

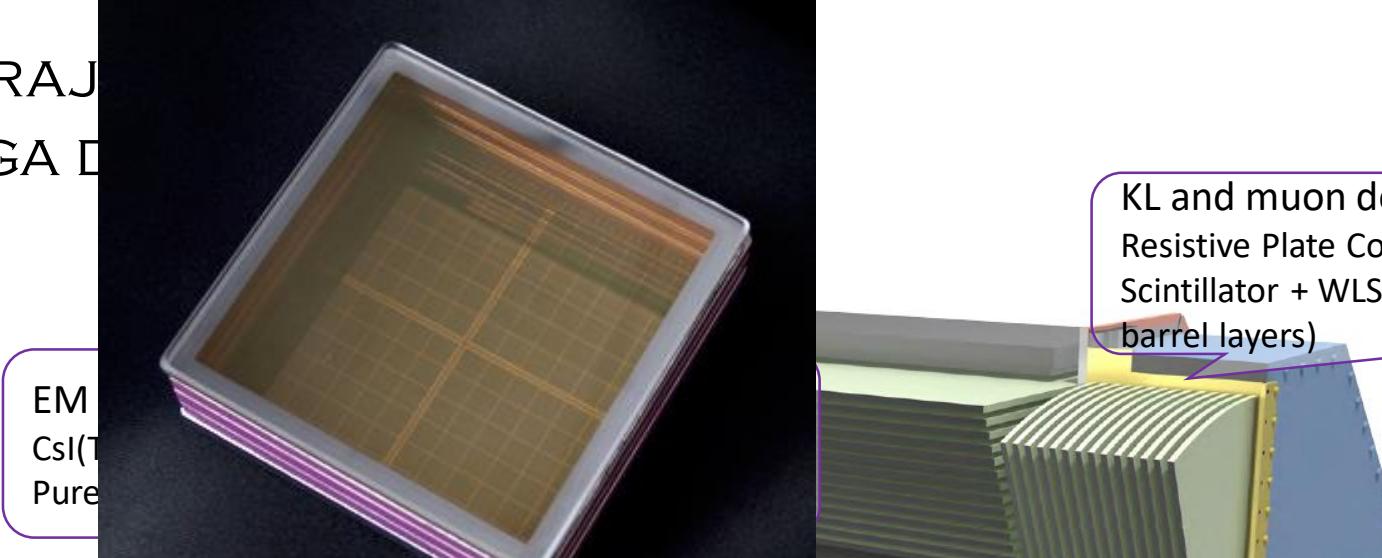

DETETORJI IONIZIRAJOČEGA SEVANJA

PRIMER SODOBNEGA DETETORJA

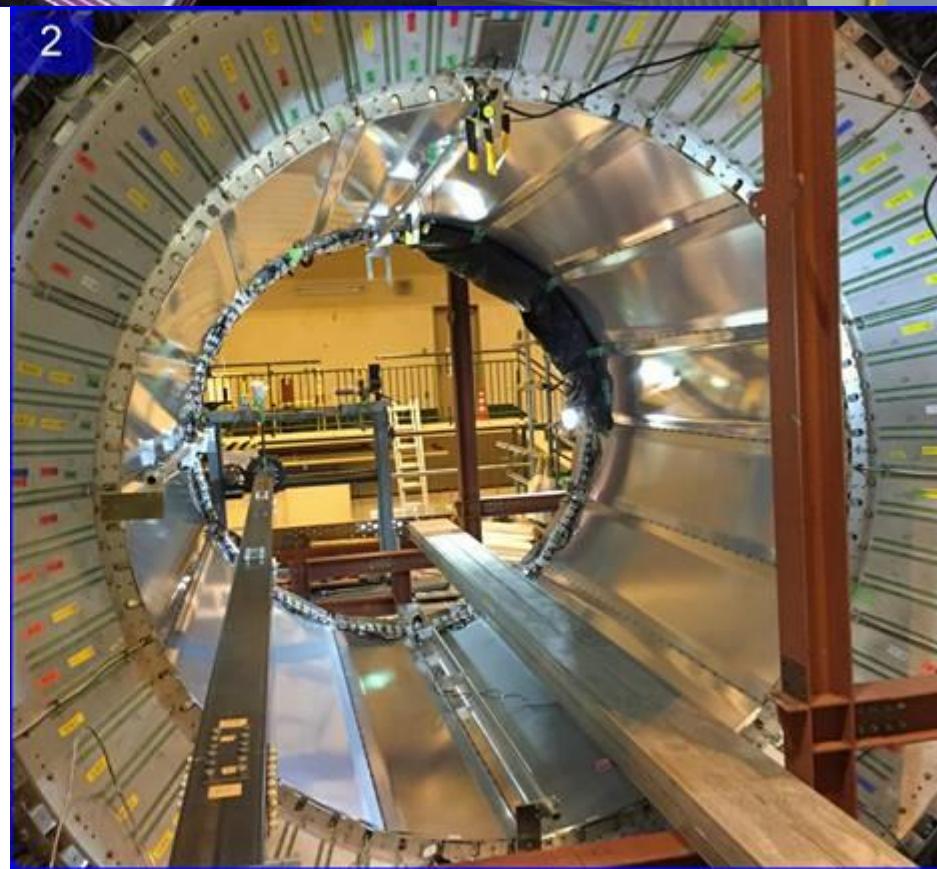

DETEKTORJI IONIZIRAJ PRIMER SODOBNEGA D

KL and muon detector:

Resistive Plate Counter (barrel outer layers)
Scintillator + WLSF + MPPC (end-caps , inner 2 barrel layers)

DETEKTORJI IONIZIRAJOČEGA SEVANJA

PRIMER SODOBNEGA DETEKTORJA

